Maandag 30 September 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4923

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Conscientiessteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Duitse Generale Staf, Oppercommando en Reichskabinet te Neurenberg vrijgesproken

Hun leden kunnen nochtans vervolgd worden

Orders van hogerhand is geen verontschuldiging, besluit de Rechtbank

Morgen zullen vermoedelijk alle Nazie-groten schuldig verklaard worden.

De Gaulle ontevreden over de Nieuwe Grondwet.

DE UITSPRAAK IN NEURENBERG.

Heden vindt de uitspraak plaats te Nurenberg van het proces dat 20 November 1945 is begonnen naar maatstaven welke op 8 Augustus 1945 te Londen werden opgesteld. In de krant van die dag of van de erop volgende dag vindt men evenwel de vier motiveringen niet opgesomd, omdat de nieuwsbureaux in die dagen juist doende waren het schokkende nieuws van de atoombom rond te seinen, zodat er voor de overeenkomst van Londen maar weinig plaats overbleef. In het artikel rechts geven wij evenwel een uitvoerige uiteenzetting van de vier beschuldigingen en van de 22 personen ovre wi heden vonnis wordt geveld. 21 Personen zullen het zelf aanhoren; Bormann of voortvluchtig of dood. Men weet het niet.

Thans de telegrammen, die wij gisteren en vanmorgen over deze gebeurtenis ontvingen:

De volgende personen werden van alle vier punten van de aanklacht beschuldigd: Goering, Hess, Bormann, Ribbentrop, Rosenberg, Frick, Funk, Jodl, Seyss Inquart, Neurath.

De volgende werden beschuldigd van de onder 1, 2 en 4 genoemde punten: Keitel, Sauckel, Speer.

De hierna voglende personen werden van de punten 1, 3 en 4 beschuldigd: Kaltenbrunner, Fritsche, Frank.

De volgende van de punten 1 en 4: Streicher en Schirach.

De beide volgende personen hoorden zich van 1 en 2 beschuldigen: Von Papen en Schacht.

De punten 1, 2 en 3 kwamen als punten van beschuldiging naar voren bij: Doenitz en Reader (Neurenberg, (AP) 29.9).

Speciale bewaking.

Tom Reedy seint Zondagmiddag uit Neurenberg:

Noordamerikaanse manschappen hebben bizondere orders van de Internationale Militaire Rechtbank om straffe veiligheidsmaatregelen te handhaven aan de avond voor de uitspraak en het vonnis van de 21 nazie-leiders. De 22e, Martin Bormann, zal bij vertrek worden veroordeeld. Alle voertuigen die de stad inkomen of uitgaan, worden aangehouden. Politieke en Militairen zoeken naar verkeerde elementen, die mogelijk dicht bij het gebouw van de Rechtbank zouden willen komen of in de buurt van de gevangenis, waar Goering en zijn trawanten hun ot beiden.

De echtgenoten van alle beschuldigden zijn de stad uitgestuurd. Ieder die te voet of in een voertuig de stad in komt of eruit wil, moest zonder omwegen precies kunnen zeggen, wat hij wil gaan doen. Tot dusverre is alleen een auto aangehouden en naar de politiebarakken gebracht. De officieren wilden echter niet zeggen, waarom (Neurenberg, (AP) 29.9).

Vanmorgen vernemen wij uit Neurenberg het volgend:

Het vonnis van de Internationale Militaire Rechtbank beklemtoont met kracht dat de naziebeschuldigden berecht zullen worden als schuldig bevonden aan het voeren van een aanvalsoorlog, hetwelk een misdaad is in de zin van de aanklacht.

Het vonnis noemt de beschuldigden niet rechtstreeks bij name, maar gewaagt van een aanvalsoorlog, welke een misdaad is en dat er samengerot werd om die te voeren. Ook zegt het vonnis, dat oorlogsmisdaden en misdaden tegen het mensdom werden bedreven (wat de aanklacht hieronder verstaat blijke uit ons artikel rechts op deze bladzijde — Red. Amigoe).

Van de zeven organisaties over wie vonnis zou worden geveld, werden er drie vrij gesproken en vier schuldig als misdadige instellingen. Vrijgesproken werden: de Duitse Generale Staf, het Oppercommando en het Reichskabinet.

Schuldig bevonden werden o.a. enkele groepen van leiders, waarbij de SS-elite garde, het SD-departement (spionnagedienst) en de Gestapo.

GOERING
„Wat een moeite............"

Hoewel drie organisaties werden vrijgesproken zeide de Rechtbank, dat de leden van deze organisaties toch wel individueel als oorlogsmisdadigers kunnen worden vervolgd en dat met name er veel materiaal is tegen bepaalde leden van het Oppercommando en de Generale Staf.

Goering en zijn twintig medebeschuldigden zaten nors en stil te luisteren naar de lange overweging, welke morgen een hoogtepunt zal bereiken bij de formele uitspraak en vonnisvelling. Alleen Rudolf Hess had zijn hoofdtelefoon niet om en zat iets te schrijven.

De rechters van Groot-Brittannië, Frankrijk, Rusland en de Verenigde Staten lazen om beurten uit de overweging voor. Goering toonde nog bravour door op te merken: Zo, en nu gaan we naar de galg. Uit de voorgelezen overweging zou men opmaken, dat vermoedelijk allen schuldig bevonden zullen worden. De overweging is omstreeks 5000 woorden lang (ongeveer 8 Amigoe-kolommen — Red.), maar het gehele vonnis beloopt 100.000 woorden.

Toen de rechters anderhalf uur aan de gang waren, merkte Goering plotseling op: Ik had niet gedacht dat ze zoveel drukte zouden maken om ons te doden.

Hoewel de beschuldigden morgen stuk voor stuk hun vonnis zullen horen, deelde advocaat van Rosenberg bij voorbaat vast mede, dat hij in hoger beroep zal gaan bij de geallieerde Toezichtraad. De samengevatte overweging noemde geen der beschuldigden bij name.

De meeste beschuldigden schijnen zich alreeds verzoend te hebben met de gedachte ter dood te worden gebracht.

De bewering dat men handelde in opdracht van een hogere instantie werd door de Rechtbank verworpen, op grond dat zo alles op Hitler teruggebracht zou worden en dat deze op zijn eentje niet in staat zou zijn geweest een aanvalsoorlog te voeren. Hij moest van de krijgsleiders hebben, de diplomaten en de zakenlui. Deze hebben hun hulp gegeven. Al handelden zij in opdracht, zij bleven verantwoordelijk voor eigen daden.

De bewering van Goering en Räder, die zeiden niet te hebben willen geloven, dat Hitler tot de oorlog zou overgaan, werd weerlegd omdat het gebied dat Hitler zeide te willen hebben nimmer zonder vechten kon worden verkregen. Na November 1937 was dit duidelijk en wie nog twijfelde kon na Maart 1939 wel beter weten. Zonder hun hulp zou Hitlers ambitie een academisch dispuut geweest zijn. Wat betreft de militaire kaste, die in samenheul met het nationaal-socialisme grote bloei kende, acht de Rechtbank zich niet gemachtigd over de kaste als geheel een uitspraak te doen, evenmin als over de Hitler-Jeugd, maar dat hun individuele leiders schuldig waren, achtte de Rechtbank wel. De Hiter-Jeugd zelf wordt niet genoemd, behalve waar Von Schirachs schuld als opbouwer ervan moet worden bewezen (Neurenberg, (AP) 30.9).

De advocaat van Von Papen zeide dat Von Papen wel vrijgesproken zal worden.

Veldmaarschalk Wilhelm Keitel, oud-chef in het Oppercommando, verklaarde overtuigd te zijn schuldig te worden bevonden en indien zijn straf de dood zal zijn wil hij alleen een verzoek indienen bij de Geallieerde Toezichtraad om doodgeschoten te worden in plaats van opgehangen te worden.

Alle beschuldigden gaan beter gekleed dan toen ze de laatste keer in de zomer voorkwamen. Hun vrouwen hebben vermoedelijk nieuwe kleren gebracht. (Neurenberg, (AP) 30.9).

KEITEL
Liever een kogel.

KONING GEORGE THUIS.

Honderdduizenden juichten den Koning toe, die na vijf jaren, de trono bestijgt. Gevechtsvliegtuigen bombardiers scheerden over de stad, toen het koninklijke gezelschap zijn blijde inkomst hield. In optocht ging het naar de cathedraal, waar Aartsbisschop Damaskinos, die thans als Regent aftreedt, een Te Deum aanhief. Duizenden politie-agenten en gendarmes bewaakten den Monarch, maar zij hadden moeite de menigte terug te houden, vooral op het Grondwetsplein voor het aPrlementsgebouw, waar het graf van den Onbekenden Soldaat is. Koning George legde een krans op het graf en betrad toen het Paleis, van welks balcon hij de reusachtige parade gadesloeg. Voorop liepen de muzikanten, die eens op Creta gespeeld hadden. Bijna alle kranten hebben grote koppen over 's Konings terugkeer, maar de communistische baden houden zich gereserveerd. Een communistisch blad plaatste het bericht onder een eenkolomskop, het andere communistische blad had er een tweekolommertje van gemaakt. Beide bladen gewaagden van den Koning als van „George"; zij gaven hem de koningstitel niet (Athene, (AP) 29.9).

KONINKLIJK WELKOM.

Toen Zijne Majesteit Simeon II, ex-tsaar der Bulgaren, op het Turkse schip Aksu met zijn Moeder Giovanna en zusters Marie Louise en Eudoxia, te Alexandrië aankwamen, stond daar Zijn koninklijke grootvader Zijne Majesteit Victor Emanuel III, exkoning van Italië en Ex-keizer van Ethiopië, tezamen met zijn gemalin om de nieuwe ballingen te begroeten (Aexandrië, (AP) 29.9).

PAUS TOT DE ARBEIDERS.

Pius XII heeft te Castel Gandolfo een toespraak gehouden tot een afvaardiging van de Christelijke Bond van Italiaanse Arbeiders. De Heilige Vader zeide geen acht te slaan op de laster welke tegen de Kerk tegenwoordig wordt geuit, in het biezonder onder de arbeidende kasslen. De Kerk heeft getracht de oorlog te vermijden en toen dit onmogelijk bleek hem te verkorten of zo mogelijk te stoppen. De Kerk beproefde Italië en ander landen die aanvankelijk niet meededen, van de oorlog af te houden.

Vervolgens bezag de Paus het hulpverleningswerk van de Kerk, dat zonder haat of onderscheid gedaan wordt.

Het verleden heeft het sociale programma der kerk gerechtvaardigd. De toekomst zal nieuwe bewijzen van de waarheid leveren en van de gelijkheid waarop dit programma stevig is gebouwd. Hebt goede moed en geeft uw steun niet aan bewegingen, welke de wetten Gods zullen minachten of verwerpen, aldus de Paus.

Italië — zo vervolgde de Paus — is als een schip dat door de storm heen en weer geslingerd wordt, maar ook al is het land geschikt in zijn staathuishoudkunde en gewond in zijn vlees, Italië is niettemin trots op de onschatbare waarden welke het niet verloren heeft en die het met onvermoeide ijver zal verdedigen. (Castel Gandolfo, (AP) 29.9).

MINISTERS EN ADMIRAALS VOOR DEN RECHTER.

Het hoogste Franse gerechtshof voor oorlogsmisdadigers en aanverwanten zal voortaan zitting houden in de grote parlementszaal van het Versailles-Kasteel.

Voor de openingszitting is een uitgelezen schare ministers-collaborateurs onder Pétain ter verantwoording geroepen. De bekendste onder hen is Pierre Etienne Flandin, voor de oorlog reeds minister-president. Ook een drietal admiraals is opgeroepen, t.w. De Laborde, Marquis en Auphan, alsmede de oud-gouverneur van Madagascar Cayla.

IERLAND LAND VAN MELK EN HONING.

De „News of the world" bevat een reportage uit Ierland, die als een sprookje aandoet. Ierland, dat geen oorlog heeft gekend, is een land van melk en honing. Voedsel is er in overvloed te krijgen. Men kan er eieren bij het dozijn en nog meer kopen. De veestapel is zeer groot. Er zijn millioenen kippen en ander gevogelte en men beschikt over grote voorraden kaas en vet. Ook kan men zoveel sinaasappelen, bananen en citroenen kopen als men wil. Het is te begrijpen, dat de Engelsen Ierland als hun vacantie-paradijs uitkiezen.

Er zijn thans onderhandelingen met Ierland gaande, ten einde de uitvoer naar Engeland te vergroten. De Ieren zijn bereid Engeland prioriteit te verlenen o.a. wegens de nabije ligging en het gemakkelijke transport.

MASSA-GRAF ONTDEKT.

Bij Haslach (Franse zone) is een graf met 210 skeletten ontdekt. Dit is het derde al in Wurtenberg-Baden (Berlijn, (AP) 29.9)

NOORD - GRIEKENLAND IN OPROER.

Bandieten hebben de spoorlijnen tussen Athene en Thessaloniki aangevallen. Rails werden opgeblazen, schakels en wissels verdraaid. Tien wagens werden verbrand. De reizigers geplunderd (Athene, (AP) 29.9).

het nieuws van vandaag

Op 20 November verleden jaar zijn de nazie-kopstukken die thans hun vonnis horen voor het eerst in de beklaagdenbank verschenen te Neurenberg. Er zou recht gesproken worden en men wilde niet in de fout van 1919 vervallen, toen zulks aan de Duitsers zelf werd overgelaten en een enkelen een lichte en velen geen straf opliepen. Dat deze mensen diep schuldig zijn aan de ellende welke zes jaren over de wereld heeft gevoed, maar welke lang vóórdien al millioenen kwelde en die op dit ogenblik nog lang niet voorbij is, staat voor elkeen vast. Moeilijker viel het dit te bewijzen. De gewone rechtspleging kon niet voldoen, want dan zouden ze alle 22 zijn vrijgekomen Dies werd door de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Frankrijk en Sovjet-Rusland in Augustus 1945 te Londen een soort handvest opgesteld, dat de punten bevatte, waarop de beschuldigden zouden worden geoordeeld. De gehele situatie was zuiver juridisch gesproken een raadsel. Indien Duitsland de oorlog immers gewonnen had, zouden de beschuldigden alle vrijuit zijn gegaan. Hun daden zouden onaanvechtbaar zijn in de wettelijke zin des woords. De internationale wetgeving heeft tot nu toe het voeren van een oorlog niet als een misdaad bestempeld.

Velen hebben zich daarom afgevraagd of het niet beter geweest ware de nazie-kopstukken allen meteen maar uit de weg te ruimen instede van een proces te voeren, dat omringd was met een zweem van rechtsgeldigheid en gerechtigheid, maar dat blijkens de feiten veeleer afgestemd was op publiciteit dan op recht. Bovendien is het in strijd geweest met de rechtsopvatting, dat men het feit waarop beschuldigd wordt, strafbaar heeft gesteld, nadat het begaan werd. Is de rechtswereld over het algemeen zeer critisch tegenover dit proces, men zou kunnen opwerpen, dat het ontbreken van een praecedent de groei der wet niet mag stuiten en dat het in ieder geval hoog tijd was om kracht te geven aan de overeenkomsten van de Volkenbond en het Kellogg-pact dat aanvalsoorlogen verbood, en wel door wettelijke gewicht te geven aan het morele oordeel.

Opzienbarend mag het zeker heten, dat instellingen als de Generale Staf en het Oppercommando werden vrijgesproken, hoewel er voorzichtigheidshalve aan werd toegevoegd dat hun individuele leden nog kunnen worden vervolgd.

Het vonnis over 22 Leiders

Heden zullen de Duitse leiders, die de oorlog hielpen ontketenen of zich op andere wijze aan de mensheid vergrepen in Neurenberg hun vonnis horen. Reeds de in October 1945 werd in in feite een aanvang gemaakt met het proces toen in Berlijn de dagvaarding van 30.000 woorden tegen 24 Duitse kopstukken in drie talen werd voorgelezen.

De rechtbank bestond uit: I. T. Nikitchenko van de Sovjet nUie, president; Francis Biddle van de Verenigde Stten; Sir Geoffrey Lawrence van Groot Britannië en Henri Donnedieu Fabre van Frankrijk.

Vervolgens werd de text van de dagvaarding bekend gemaakt in de Geallieerde hoodsteden en afschriften gezonden aan de gedaagden, die ondergebracht zijn in de gevangenis van Neurenberg.

Hier is de ijst van degenen, over wie het vonnis geveld wordt

Rijksmaarschalk Hermann Goering, vroeger bevelhebber van de Duitse luchtmacht, Generaal van de Elite aGrde, en officieel aangewezen opvolger van den Führer.

Rudolf Hess, een van Hitlers eerste vertrouwelingen, Generaal van de S.S. tweede in ijln van opvolging van Hitler tot zijn vlucht naar Groot Britannië in 1941.

Hess in geestelijk ongeschikt bevonden om zich te verdedigen.

Joachim van Ribbentrop, oud-Minister van uBitenlandse Zaken, mede-bouwer van de As, een van Hitlers voornaamste politieke raadgevers.

Veldmaarschalk Wilhelm Keitel Hoofd van het Duitse Hoofdcommando, lid van de geheime cabinetsraad, ondertekenaar van de Duitse overgave.

Groot-Admiraal Karl Doenitz, Opperbevelhebber van de Vloot, zelfbenoemd hoofd van het „overgave regime" van April 1945.

Groot-Admiraal Erich Raeder, oud-Opperbevelhebber van de Vloot.

Kolonel Generaal Gustav Jodl, Hoofd van de Generale Staf, militair raadgever van Hitler.

Franz von Papen, dertig jaar lang Duits diplomaat, die op deskundige wijze regeringen van kleine naties onder druk wist te plaatsen.

Hjalmar Schacht, financieel expert, vroeger President van de Rijksbank.

Walter Funk, President van de Rijksbank, oud-Rijksminister van Economische Zaken.

Albert Speer, Rijksminister van Productie, hoofd van de bouworganisatie Todt.

Baron Konstantin von Neurath, oud-Minister van Buitenlandse Zaken, oud-Protector van Boheme-Moravië.

Alfred Rosenberg, officieel philosooph van de nazie-partij, commissaris voor de bezette Russische gebieden.

Julius Streicher, Jodenvervolger, uitgever en propagandist.

Hans Frank, Gouverneur Generaal van Polen, bekend als de „slachter van Warszawa".

Ernest Kaltenbrunner, hoofd van de gevreesde veiligheids- en criminele politie.

Arthur Seyss Inquart, oud-Rijkscommissaris voor Oostenrijk, later voor Nederland.

Martin Bormann, Hitlers secretaris, hoofd van de kanselarij der nazie-partij. Hij is de enige die nog voortvluchtig is.

Wilhelm Frick, Rijksminister van Binnenlandse Zaken, lid van de geheime cabinetsraad, Protector van Boheme-Moravië.

Baldur von Schirach, hoofd van de nazie Jeugdbeweging, Gouwleider van Wenen.

Fritz Sauckel, nazie-autoriteit belast met de buitenlandse slavenarbeiders.

Hans Fritzsche, plaatsvervanger van den Propaganda-Minister Paul Goebbels, hoofd van de radio-propaganda der nazies.

De namen van Hitler en Goebbels staan niet op de lijst, aangezien men aanneemt dat zij dood zijn.

Wegens overlijden, ziekte of anderszins vervielen Gustav Krupp von Bohlen und Halbach en Robert Ley (die zelfmoord pleegde).

De dagvaarding bestaat uit vier hoofdpunten, gesteund door gedetailleerd beschuldigingen. Sommigen werden gedagvaard op alle vier punten, anderen op minder. De punten zijn:

1) Het gezamenlijk plan of samenzwering: De beklaagden worden ervan beschuldigd te hebben deelgenomen aan een plan om „misdaden tegen de vrede, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de mensheid gelijk gedefinieerd in het handvest van deze rechtbank" te bedrijven, en worden „individueel verantwoordelijk gehouden voor hun eigen daden en voor alle daden die gepleegd zijn door enig persoon bij de uitvoering van zulk een plan of samenzwering".

De overige punten werden gebaseerd op de definitie van het handvest.

2) Misdaden tegen de vrede: „Het beramen van plannen, treffen van voorbereidingen, aanvangen of voeren van een agressieve oorlog, of een oorlog in schending van internationale verdragen, overeenkomsten of verzekeringen".

3) Oorlogsmisdaden: „Schending van de wetten of gewoonten van oorlogvoering inbegrepen moord, mishandeling of deportatie voor het verrichten van slavenarbeid of andere doeleinden... moord op krijgsgevangenen... het doden van gijzelaars...... het plunderen van publieke of particuliere eigendommen, willekeurige vernieling van steden of dorpen of verwoestingen die niet gerechtvaardigd zijn door de militaire noodzaak".

4) Misdaden tegen de mensheid: „Moord, uitroeïng, onderdrukking, deportatie en andere onmenselijke daden tegen enige burgerbevolking vóór of tijdens de oorlog of vervolging op politieke, radicale of godsdienstige gronden in uitvoering van enige misdaad binnen de rechtsbevoegdheid van de Rechtbank".

EISENHOWER IN LUXEMBURG.

Dwight Eisenhower is in Luxemburg aangekomen; legde een krans op Pattons graf; bezocht Groot-Hertogin Charlotte; reisde door naar Berlijn (Luxemburg, (AP) 29.9).

Staat Wallstreet op onveilig ?

Op economisch gebied geen verontrustende verschijnselen

Voortdurende strijd om hogere lonen een ontwrichtende Factor

Het was de la Rochefoucauld, die de venijnig-menselijke opmerking maakte, dat er in het ongeluk ook van onzen besten vriend altijd iets is, wat ons niet mishaagt. Ten aanzien van Amerika zou men mogen zeggen, dat vele plan-economisten en aankleve een déroute van Wallstreet niet ganselijk onaardig zouden vinden, hoe nadelig een ineenstorting van de Amerikaanse conjunctuur ook op hun eigen „plannen" zou inwerken. Zij zouden zich op de borst slaan en uitroepen: „Hebben wij het niet gezegd? Ontvoogding van het bedrijfsleven, gelijk in de Verenigde Staten nagestreefd, leidt altijd weer tot crisis en depressie. Gaat naar de planeconomen en wordt wijs". Aldus de tegenstanders der klassieke economie, schrijft de Financiële Koerier, waaraan wij dit ontlenen. Daarbij mag de primaire vraag wel worden gesteld, of men bij de ongetwijfeld snelle daling van Wallstreet wel van een economische depressie mag spreken in de zin, zoals de planeconomen voorgeven dit te kunnen voorkomen.

Is er in de Verenigde Staten al sprake van overproductie? Lijdt de Verenigde Staten aan een gevaarlijke mate van verkeerd gerichte investeringen, producten voorbrengend, waarvoor geen koopkrachtige afzet is te vinden? Bestaat er een fundamentele dispariteit tussen agrarische en industriële prijzen in dier voege dat de arbeiders de agrarische producten niet kunnen kopen, dan wel de boeren niet voldoende koopkracht hebben voor fabrikanten? Is er een overspeculatie en overmatige credietexpansie voor privaatrechtelijke ondernemingen? Is de rentestand er gevaarlijk hoog gestegen, zodat gelden worden aangelokt voor investeringen, terwijl ze naar hun monetaire functie beter liquide konden blijven? Bestaat er een oververzadiging van behoeftebevrediging?

Wij hebben een reeks vragen gesteld, die volgens alle theoretici in het verleden bij bevestigend antwoord tot een crisis leidden. Lezers, die enigszins herinnering hebben aan vroegere economische ontwrichtingen van ernstige aard, zullen daaruit gemakkelijk en precies de symptomen herkennen, die zich kort voor en tijdens vorige crises voordeden. Nu geloven wij oprecht, dat al deze vragen ontkennend moeten worden beantwoord, hetgeen wij ter overweging gaarne aan den belangstellenden lezer zelf overlaten.

Als dat zo is, dan moeten er andere factoren zijn, verantwoordelijk voor de reactie, waarbij wij de politieke en psychologische buiten beschouwing willen laten (onder deze laatste speelt de suggestie der op zich zelf zeer redelijke Dow-theorie een rol, maar zij kan op de duur nooit beslissend zijn).

Zonder twijfel is de eerste helft van 1946 in Amerika een periode van grote economische spanning geweest, waarbij Wallstreet slechts werd gestimuleerd door stellige verwachting van betere tijden als de tijdelijke narigheden achter de rug zouden zijn. Wat waren dat voor akeligheden? Het antwoord is simpel:

Terwijl de OPA tot 1 Juli het prijspeil fixeerde, liet de overheid een krachtige loonstijging niet alleen toe, maar werkte ze door haar houding zelfs nog in de hand. Het directe gevolg was, dat de toerekening uit het sociale product aan den factor industriële arbeid domweg een te grote hap uit de taart voor zich opeiste en kreeg. Wallstreet echter weerspiegelt in zekeren zin de toerekening aan de productiefactor kapitaal. Waarbij dit kapitaal weliswaar geenszins mag worden vereenzelvigd met den befaamden dikzak met dure sigaar in het hoofd en gouden horlogeketting op em-bon-point, wijl het aandelenbezit ook of juist in Verenigde Staten buitengewoon sterk onder de gehele bevolking is verspreid, mede door het zeer sterk ontwikkelde instituut der investment-trusts.

Het gevolg was, dat de winsten in de eerste helft van 1946 merendeels uiterst teleurstellend waren, in het biezonder voor sleutelindustrieën, zoals staal, koper, spoorwegen. Nu de „reconversion" in één jaar was gelukt, inplaats van, zoals de autoriteiten oorspronkelijk dachten wel vijf jaar te zullen opeisen, had men anders en beter mogen verwachten.

Nu ziet het er echter naar uit, dat de strijd om de grootste hap uit de taart weer met frisse moed gaat beginnen, nadat het einde der OPA het prijspeil met één ruk bij het gestegen loonpeil had aangepast. Ofschoon de kosten voor gages bij de Amerikaanse scheepvaart reeds ca drie maal zo hoog zijn als in Nederland en viermaal zo hoog als in Engeland (om van andere landen maar geheel te zwijgen), verlamt een monsterachtige transportstaking weer eens het gehele economische leven. Men zal moeten toegeven, dat een en ander met toepassing van klassiek-economische beginselen niet het minst meer van doen heeft. De primaire oorzaak is, dat gedurende de oorlogsjaren de lonen abnormaal sterk werden verhoogd terwijl de positie van het „kapitaal" werd weg-belast of door prijszetting illusoir gemaakt. Na het einde van de oorlogseconomie is het extra moeilijk om de weg terug te vinden naar een normale en evenwichtige toerekening. Overspanning van het democratisch beginsel van recht op staking, of liever: vrijheid van arbeid (lees: net-arbeid), is geen economische, maar een politieke aangelegenheid. Indien Wallstreet inderdaad op onveilig staat, dan geldt zulks allerminst ten aanzien van een ontvoogd bedrijfsleven, maar ten opzichte van het aankweken van een geüsurpeerde machtspositie van vakverenigingen binnen een staatsbestel, verre uitgaande boven een evenwicht, dat de belangen van alle burgers gelijkelijk dient te beschermen, en zo nodig de rechten van bepaalde groepen behoort in te perken, zo hun onbebreidelde uitoefening de gemeenschap zou schaden. Dat is het wezen van en rechtsstaat in klassiek-economische zin. Instede daarvan zien wij in de Verenigde Staten een éénzijdige bevoordeling van het vakverenigingsleven. Nu het te laat is kan men de boze geesten, die men opriep, niet meer baas worden. Enige tijd heeft men gedacht, dat de arbeidersleiders hun principiële fouten zouden inzien, en aansturen op verhoging der arbeidproductiviteit. Deze verwachting lijkt nu de bodem ingeslagen.

Zeer merkwaardig blijft, dat van de beruchte vicieuse cirkel, ingeluid door economisch niet verantwoorde verhoging der lonen, en die onvermijdelijk tot spiraalvormige opgang van het algemeen prijspeil moet leiden, ditmaal in Wallstreet geen inflationistische hausse-tendentie uitgaat. Als er dan toch inflatie aan de gang is, in die voege, dat „kapitaal" en „arbeid" elkaar beurt om beurt een grotere hap van de taart betwisten door beurtelings lonen en prijzen te verhogen, dan zou dit volgens alle regelen van het spel tot een beursstijging moeten leiden, gelijk gemakkelijk valt in te zien daar de geldswaarde der bedrijfsomzetten ceteris paribus moeten stijgen, gelijk ten dele reeds duidelijk uitkomt bij de winkelbedrijven. Als integendeel thans een baisse zich aftekent, dan zou men moeten aannemen, dat beleggers ditmaal een duurzaam geringere portie voor den factor kapitaal verwachten en bereids verdisconteren.

Maar het is duidelijk, dat in dit geschil het laatste woord nog niet is gezegd. Als „kapitaal weer aan zijn kant van het touw gaat trekken, daalt niet alleen de koopkracht van het loon weer, maar ook van het overig inkomen en uiteindelijk zouden die voortdurende verschuivingen tot ernstige stoornissen kunnen leiden en zou er inderdaad een depressie kunnen intreden. Want dan komt het op hetzelfde neer als, gelijk in Nederland, de overheid door onmatig zware heffingen een deel van de circulerende koopkracht kunstmatig aftapt, wat ook fnuikende gevolgen voor de conjunctuur-ontwikkeling moet hebben. Alleen: in de Verenigde Staten zijn de hebzuchtige en verpolitiekte arbeidersleiders de schuld, vermoedelijk geïnspireerd door een ultra-linkse vijfde colonne.

In zoverre zou men van de daling te New York inderdaad mogen zeggen, dat het signaal op onveilig staat. Het einde zal de lasten dragen! Tenslotte moeten sparen en investeren omlaag worden gedrukt, als de productiefactor kapitaal geen redelijke beloning kan verwachten.

ONS KONINKRIJK

DE VERRADERS EN COLLABORATEURS.

De sedert 16 maanden werkende speciale gerechtshoven, die belast waren met de zuivering hebben reeds meer dan tienduizend verraders en collaborateurs veroordeeld. Vijftigduizend bevinden zich nog onder arrest. Het vorig jaar October zaten er nog honderdduizend gevangen maar de helft is wegens gebrek aan bewijs vrijgelaten.

Slechts drie personen zijn tot nu toe terechtgesteld, nl. Anton Mussert, leider van de NSB, Max Blokzijl, den radio-propagandaman en Jan Feenstra, onderbevelhebber van de Nederlandse Stormtroepen.

Twee kopstukken, Van Genechten en J. C. Molenijzer, hebben zelfmoord gepleeg. 55 Personen wachten antwoord af op hun beroep tegen de doodstraf.

14 Personen zijn tot levenslang veroordeeld. 800 Personen zijn tot gevangenisstraffen van meer dan 5 jaar veroordeeld en de anderen hebben lichtere straffen.

Van de overblijvende 50.000 denkt de Regering de helft binnenkort vrij te laten, daar de meesten ervan straffen zouden krijgen die geringer zijn dan de periode, die zij in voorarrest hebben doorgebracht. Men heeft die maatregel genomen teneinde de belangrijke gevallen spoediger te kunnen afhandelen.

Onder de resterende kopstukken zijn Cornelis van Geelkerken, J. Zondervan, C. J. Huygens en juffrouw Bilderbeek, de secretaresse van Mussert. Maar behalve de in arrest verkerenden zijn er nog vele verdachten — bij het einde van de oorlog is het aantal op 300.000 geschat — die nog gedurig in het oog worden gehouden.

Velen leven in de Oostelijke provincie Drente, waar vrij ongunstige levensomstandigheden waren en waar de NSB-ers dus het meeste succes hadden. De snelle afwikkeling van alle lichte gevallen wordt over het algemeen toegejuicht daar de financiële lasten die ermee gepaard gaan buitengewoon groot zijn. Rechtbanken en kampen kosten duizenden guldens per dag. Alleen het corps politieke recherche omvat meer dan 7000 man en het aantal bewakers van de kampen bedraagt 10.000.

De Regering heeft om een deel van deze hoge lasten te weren een aantal gevangenen aan het werk gesteld in fabrieken en mijnen en houdt daar scherp toezicht. Zo werken er 2000 in de Limburgse kolenmijnen en op verzoek van den directeur van de Staatsmijnen Ir. Groothoff zullen er nog 7000 ter beschikking worden gesteld. Deze zullen hoofdzakelijk bestaan uit Nederlandse SS-ers en Nederlandse matrozen van de Duitse vloot.

Volgens Dr. Groothoff werken deze mannen, die vrijwillig naar de mijnen gaan, goed. Zij zullen op deze wijze gedurende de komende jaren iets kunnen terugbetalen van de misdaden die zij gedurende de bezetting tegenover hun vaderland hebben begaan. Dr. Groothoff verklaarde ook, dat zij goed behandeld worden en dat alles gedaan wordt hen weer gereed te maken voor terugkeer in de maatschappij.

NIEUWE COMMISSARIS.

De oud-minister van Oorlog Jan Eduard de Quay, een van de drie stichters van de Nederlandse Unie, is Vrijdag benoemd tot Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant en volgt als zodanig Jhr. J. T. M. Smits van Oyen op (Den Haag, Aneta).

VAN KLEFFENS IN NEDERLAND.

Dr. Eelco N. van Kleffens is Vrijdag in Nederland gearriveerd om besprekingen te voeren met het cabinet, voordat op 23 October de openingen van de Assemblee van de Verenigde Naties plaats zal hebben. Van Kleffens is ondervoorzitter van de Nederlandse afvaardiging (Den Haag, Aneta).

NIEUWE PRESIDENT.

Jhr. F. Beelaerts van Blokland is Vrijdag tot president van het concertgebouw gekozen en volgt als zodanig Dr. H. P. Heineken op (Amsterdam, Aneta).

UIT ONS CARAÏBIE

TROUVAILLE.

In Port of Spain heeft een vrouw een hand in een goot gevonden. Een onderzoek wees uit, dat de hand behoorde aan een arbeider, die in een hospitaal behandeld werd.

Men onderzoekt hoe zijn hand werd afgehakt.

KIËS OP DE TOURISTEN-CONFERENTIE.

De heer H. E. Kiès, vertegenwoordigt Suriname en Curaçao op de Caraïbische Conferentie voor Tourisme, die Maandag in New York onder auspiciën van de Caraïbische Commissie plaats zal hebben.

De Heer G. Eman van Aruba is adviseur van den heer Kiès. Op 7 October zal de heer Kiès een toespraak houden over wat door regionale organisatie gedaan kan worden ter vergemakkelijking van de ontwikkeling van het transport.

De heer Kiès verklaarde, dat dit de eerste conferentie is, die vooral van technische aard zal zijn. Het doel is voornamelijk het onderzoek van wat gedaan kan worden op het gebied van regionale organisatie. De Commissie heeft een uitgebreide studie gemaakt van de ontwikkeling van het tourisme in het Caraïbische gebied met de hulp van deskundigen en aan de hand van het uitgebreide rapport over tourisme in het Caraïbische Gebied, waarin opgemerkt wordt dat er een buitengewone gelegenheid is voor de ontwikkeling van het tourisme in de na-oorlogse periode.

Het Caraïbische Gebied immers biedt lang vóór de anderen bekende touristen-centra in het door de oorlog geteisterde Europa gelegenheid aan de touristen. Er kunnen ongeveer 600.000 touristen per jaar met een jaarlijkse uitgave tot 60 millioen dollar verwacht worden. Het hangt er niet alleen van af wat de schepen en luchtvaart-ondernemingen doen, maar vooral wat in elk gebied aan hotelwezen enz., wordt gepraesteerd. Het behoeft niet beklemtoond te worden, dat dit schema van buitengewoon belang is voor Curaçao, Suriname en Aruba. De betrokken gebieden moeten alles doen om het den touristen zo aangenaam mogelijk te maken. De Heer Kiès heeft ongeveer 30 jaren doorgebracht in Christobal en in Curaçao voornamelijk als hoofdvertegenwoordiger van de KNSM (New York, Aneta).

Indonesië

MOORD OP CHINEZEN.

Refugiés, die Singapore bereikten, vertelden dat Indonesiërs 200 Chinezen gedood hadden in een gevecht te Bagansiapiapi, een vissersdorpje gelegen aan de monding van de Rokan Rivier aan de Oostkust van Sumatra.

De vluchtelingen vertelden de Chinese Consul dat de wanordelijkheden voortduurden en verzochten om zijn bemiddeling.

Zij zeiden dat de gevechten begonnen en nadat de Chinezen, die het grootste gedeelte der bevolking vormden, weigerden hun wapens over te leveren aan de Indonesiërs.

De Indonesiërs, die volgens een voorafgaande overeenkomst buiten het dorpje gelegerd waren, drongen het dorpje binnen en namen enige gebouwen in beslag.

Volgens de vluchtelingen, vreesden de Chinezen de aankomst van Indonesische versterkingen, die per boot van Labuanbilik kunnen arriveren.

Bagansiapiapi, het grootste vissersdorpje in Nederlands Indië, heeft een Chinese bevolking van 15.000 die een levendige vishandel drijven met andere dorpen in Sumatra, Java en Singapore. (Singapore, Aneta).

K.S.C.

KORFBAL.

„Yes" slaat „Boys" met 1—0.

Zondagmorgen kwam het twaalftal van „Boys" onder leiding van Mejuffrouw Elena Henriquez, uit tegen het twaalftal van „Yes" op het terrein te Santa Rosa. Kort na de aanvang wist Mejuffrouw Editha Martes van „Yes" met een keurige worp haar vereniging de leiding te geven. Bij „Boys" blonk vooral Mejuffrouw Edna Hart uit. Zij had echter geen schijn van kans door de beschaduwing van Mejuffrouw Atala Clementina. Tot het einde bleef de stand ongewijzigd en had „Yes", dank zij het uitstekende spel van Mejuffrouw Maria Dirks in het middenvak, haar eerste overwinning geboekt.

VOETBAL.

Gistermiddag speelde Uruguay uit Bonaire tegen D.B.O. Bonaire had reeds twee overwinningen op haar naam staan en het scheen dat ze ook van plan was de derde wedstrijd te winnen, want zij scoorde reeds vrij vlug haar enige doelpunt in deze wedstrijd.

Na de rust kwam D.B.O. los en wist de dreigende nederlaag in een reuzen-overwinning om te zetten. De wedstrijd eindigde met 8—1 in het voordeel van D.B.O.

Vóór de wedstrijd werd Bonaire toegesproken door den Zeereerwaarden Pater W. Brada O.P. Zijne Eerwaarde wees op de vriendschappelijke verhouding tussen de K.S.C. en Bonaire. Namens de K.S.C. bood hij een zilveren zeilboot aan ter herinnering aan de reis van Uruguay naar Curaçao. Hierop bood de aanvoerder van Uruguay een bloemstuk aan, hetwelk door Pater Brada in ontvangst werd genomen.

Uruguay mag op een welgeslaagde tocht terugzien. Gelukgewenst Uruguay.

TENNIS.

Door de Nederlandse Antillen Lawn Tennis Bond wordt ter viering van zijn vijfjarig bestaan de volgende maand een tennistournooi georganiseerd, waaraan vertegenwoordigers van Jamaica, Venezuela, Aruba en Curaçao zullen deelnemen. Deze ploegen spelen zowel in herendubbel als in herenenkel spel een serie knock-out-wedstrijden, waaraan persoonlijke prijzen voor de winnaars verbonden zijn. De wedstrijden, welke alle op de banen der Curaçaose Sport Club worden gehouden, vangen aan op Zaterdag 5 October en eindigen op Zondag 20 October, in welke periode elke Zaterdag, Zondag, Dinsdag en Donderdag wordt gespeeld, telkens van 16 uur. Elk der deelnemende landen komt met zijn beste spelers uit en vooral Jamaica mag als een der meest vooraanstaande op tennisgebied in het Caraïbisch gebied worden beschouwd.

LUTHERS TROUWRING IN BESLAG GENOMEN?

De Venlose politie heeft beslag gelegd op een gouden ring, die de volgende inscripties heeft: „D. Martino Lutherio-Catharina U Boren 13 Juni 1525". De ring is volgens Het Nieuws uit de hand gedreven en de uitbeeldingen stellen Christus voor, hangend aan het kruis met een geselroede.

Medio Juni jl. ontving de politie een anoniemen brief, waar[in] vermeld werd, dat de Venlo[ër] B. in het bezit was van bedoel[de] ring. Bij een verhoor verklaar[de] B. dat de ring, welke hij van e[en] medegevangene, uit een Duits [ge]vangenkamp voor een windj[ack] en een paar schoenen had gekr[egen], geruild had met een onbe[kend] persoon voor een z.g. Ha[...] sen Louis (gladden ring). [De] gladde ring had hij weer geru[ild] voor een kruikje jenever. La[ter] bleek echter, dat B. de ring hee[ft] proberen te verkopen en terecht is gekomen bij een Venloër, [die] hem beleend heeft. Deze ste[lde] zich in verbinding met een R.[K.] priester en waarschuwde de po[...]litie.

B., die voor de politie geen o[n]bekende is, werd half Juni [in] verband met een ander feit gearresteerd en naar het verblijf[s]kamp Vught getransporteerd. Hier deed hij een poging om te ontvluchten en werd daarbij neergeschoten.

Een Haags deskundige heeft verklaard, dat naar alle waarschijnlijkheid de inbeslaggenomen ring afkomstig is uit een museum in de omgeving van Wittemburg of Dresden. Positief kon hij nog niets mededelen wegens gebrek aan studiemateriaal.

Sport

TENNISWEDSTRIJDEN.

Zaterdag 5 October aanstaande zullen de tenniswedstrijden gelegenheid van het eerste ...van de Nederlandse Antillen Lawn Tennis Bond aanwezig ... Lawn Tennis Bond aanvangen.

In het tournooi zal worden ...genomen door spelers van Jamaica, Caracas, Aruba en Curaçao.

... spelers van Jamaica zijn ... Williams en Eddy Aris. ... spelers van Caracas zijn ... Lopez en Francisco Mo... Aruba wordt vertegenwoordigd door Victor Henriquez. ... Curaçao zullen optreden ... M. Chumaceiro, Oscar ... en Alex Jesurun. Zaterdag ... Williams van Jamaica uit ... Jesurun van Curaçao. Alle ...strijden beginnen om 16 uur.

JONG CURAÇAO SLAAT JONG HOLLAND.

In de finale om de beker van ... club de Leones van Curaçao ... Jong Curaçao gistermiddag ... het Rijstadion Jong Holland ...gen met 4—2. Met de rust ... Jong Holland een voorsprong ... 2—0. Daarna kreeg Jong Curaçao de wind mee en wist het ... snelle, goed opgezette aan... de achterstand om te zetten ... een voorsprong.

CURAÇAOS OVERWINNING OP V.U.C.

Over de 5—3 overwinning, ... Curaçao in Den Haag op V.U.C. behaalde, vernemen wij ... volgende: Met de rust stond V.U.C. met 3—0 voor. Curaçao ... evenwel gespeeld met ... voor Pietersz, Confesor ... Mercera.

Deze drie spelers waren met ... heer Guillermo Rosario uit ... en kwamen iets later dan ... andere spelers op het terrein. ... De heer Walther van Ros... leider van de voetballers, ... hen evenwel niet laten ... omdat zij met Rosario ... uit geweest. Hoewel de ... hem erop wezen, dat deze ... wedstrijd van belang was ... tournooi goed te besluiten, weigerde hij hen te laten meespelen. V.U.C. kwam dus met de rust voor te staan met 3—0. Op aandringen van den heer Rosario werd toen het elftal gewijzigd, zodat Pieterz, Confesor en Mercera konden meedoen. Blijkbaar stemde de leiding van V.U.C. hiermede in. Curaçao maakte na de rust toen vijf doelpunten en won zo de wedstrijd.

Naar wij nog vernemen hebben de spelers, met uitzondering van Ezequiel Vos, een gezamenlijke brief geschreven waarin zij het telegram om adhaesie te betuigen aan het optreden van de leiders, intrekken. De voetballers schijnen niet erg tevreden over de leiding, doch van de andere kant wordt het optreden van den heer Rosario correct genoemd.

NIEUWS VAN OVERAL

DE GAULLE ONTEVREDEN

Te Epinal, welks ereburger hij werd, heeft Charles de Gaulle een rede gehouden, waarin hij zeide, dat „wij ontevreden zijn over de voorgestelde grondwet die verleden nacht door de Nationale Vergadering is aangenomen. Zij komt ons niet voldoeninggevend voor". De Gaulle laakte hen die hem dictatoriale neigingen aanwrijven.

Alvorens te spreken had De Gaulle een conferentie met rechtse leiders, die tegen de grondwet hadden gestemd. De Gaulle sprak met Maurice Schumann, leider van de MRP en men wil hieruit een laatste poging afleiden om de MRP tegen de nieuwe grondwet te stemmen, hetgeen niet gelukte.

Bij de tegenstemmers was ook Edouard Herriot, oud-premier, Edouard Daladier, Paul Reynaud, Generaal Giraud, Michel Clemenceau (zoon van „den Tijger"), verder een aantal Gaullistische ministers als René Mayer, Louis Jacquinot en Paul Giocabbi (Epinal, (AP) 29.9).

DE BEVOLKING VAN BELGIË.

Volgens officiële gegevens had België eind 1945 een bevolking van 8.345.000 zielen, waarvan 4.088.000 mannen en 4.256.000 vrouwen, tegen een bevolking van 8.396.000 in eind 1939, meldt A. P. Brussel heeft nu 911.700 inwoners tegen 907.100 in 1939.

De kleinste georganiseerde gemeenschap in België en misschien in de gehele wereld is Zoutenaaie, in Vlaanderen, met een bevolking van 22 vrouwen en 13 mannen. Evenals de 2670 andere steden en dorpen in België wordt Zoutenaaie bestuurd door een burgemeester en een secretaris en heeft het ook zijn eigen veldwachter.

AARTSBISSCHOP VAN KANTELBERG OVER WERELDRAAD VAN KERKEN.

De Anglicaanse Aartsbisschop van Kantelberg, Dr. Geoffrey Fisher, heeft aangedrongen op de eenheid der Protestantse secten in de wereldraad van kerken gedurende een rede, die hij te New York voor driehonderd Noordamerikaanse leiders der Protestantse kerk heeft gehouden.

Naar de mening van den aartsbisschop moet de wereldraad „de stem van het christelijk geweten" worden. De raad, zo zeide hij voorts, heeft diverse tekortkomingen, waarvan de voornaamste is: het ontbreken der Rooms-Katholieke Kerk, ofschoon het aan pogingen onzerzijds niet heeft ontbroken". Ook de Russische Orthodoxe kerk zit niet in de raad, „doordat toen de wereldraad gevormd werd, voor de oorlog, er een ijzeren gordijn tussen Moskou en ons is geweest."

TENTOONSTELLING MET HINDERNIS.

Onder het motto „Geschiedenis en Diplomatie" wordt op het ogenblik in het Hotel de Rohan in Parijs een tentoonstelling gehouden van de meest befaamde verdragen, die in het verleden door Frankrijk gesloten zijn. Voor de eerste maal kan het pubiek hier met eigen ogen kennis nemen van de oorspronkelijke documenten van de vrede van Straatsburg (842), van de vrede van Munster (1648), van het vredescongres van Wenen (1815). Voor de deelnemers aan de as. Vredesconferentie een aanschouwelijk lesje om niet te vergeten......

Naar de Linie verneemt hebben de Ministers der Grote Vier deze expositie niet kunnen bezoeken, daar Molotov een zo grote lijfwacht mee wilde brengen dat de plechtigheid niet te organiseren was.

PAUS OVER PERSVRIJHEID.

Tot afgevaardigden van de Amerikaanse Pers heeft Z. H. de Paus de volgende behartigenswaardige woorden over de vrijheid gericht: „De vrijheid van drukpers is, als iedere andere vrijheid, van handelen, van woord of gedachte, beperkt, zij is geen vrijbrief om te verspreiden wat slecht is...".

„Doordat de mens van den Schepper de vrijheid om tussen goed en kwaad te kiezen gekregen heeft, kan hij zich niet op het recht om het kwaad te kiezen beroepen".

„QUEEN MARY" VESTIGT NIEUW RECORD.

Officieren van het lijnschip „Queen Mary" deelden bij aankomst te Southhampton mede, dat het schip een nieuw record gemaakt heeft voor de oversteek van de Atlantische Oceaan. De reis van Halifax uit duurde drie dagen, vijftien uren en 48 minuten. (Southampton, (AP) 27.9).

AARTSBISSCHOP VOOR HET VOLKSGERICHT.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Aloysius Stepinac, aartsbisschop van Beograd, stond vanmorgen in Zagreb terecht voor een door drie leden samengesteld Volksgericht namens de Republiek Croatië. In een tenlastelegging van 51 bladzijden wordt de Aartsbisschop ervan beschuldigd geheuld te hebben met den vijand en de Ustaji. Behalve de Aartsbisschop stonden nog vijftien anderen terecht. Er waren ongeveer 600 mensen op de openbare tribune; onder hen was Zijne Hoogwaardige Excellentie, Mgr. Patrick Hurley, Apostolisch Nuntius van de Heilige Stoel in Beograd (Zagreb, (AP) 30.9).

Seyss Inquart schreef een Ontwerp-grondwet voor . . . Utopia

's Rijkscommissaris Laatste Dagen

...weldra over Seyss Inquart ...beslist zal worden — de vraag of ... u ook in Nederland berecht ... worden werd nog niet beantwoord, maar zoals men verleden ... kon lezen is de Minister van ... Jan H. van Maarseveen ... Neurenberg — is het volgende ... over was Seyss Inquart ... laatste dagen gedaan heeft, ... interessant. Wij vonden het in ... bijna alle Nederlandse kranten ... drukken het af zoals wij het in ... de volgende vonden:

Wij lezen in de Tijd:

...schoon Seyss-Inquart zijn ... lijke gevoelens weet te verbergen, is hij wanhopig gestemd ... de laatste dagen in de ... zaal had hij een morele in... als nooit tevoren en hij ... zijn laatste woorden dan ... uiterst nerveus met een trillende stem uitgesproken. Na de ... waarop hij zijn verdediging ... gevoerd was zijn betuiging ... trouw jegens Hitler verrassend. Zij was, naar zijn verdediger ... Steinbauer zeide, onder invloed van deze morele depressie ... tot stand gekomen. Hij was van ... dat de vlucht voor de ... verantwoordelijkheid, waartoe ... alle beschuldigden hun ... toevlucht hadden genomen, op de ... en de openbare mening ... slechte indruk moest ... gemaakt. Daarom wilde ... indruk redresseren door ... slotwoord Hitler pathetisch ... trouw te zweren en daarmede ... uitdrukken dat hij bereid was ... slechts in de goede, doch ... in de kwade dagen mede in ... voorste rijen van het regiem ... staan. De verdediger heeft ... gewaarschuwd, dat hij hierdoor mede het gehele systeem van zijn verdediging zou afbreken, doch Seyss heeft zich hieraan niet gestoord.

Overigens is hij zeer actief. Hij doodt de tijd en de gedachte aan de oordeelsdag door koortsachtig te werken. Zo heeft hij de laatste weken een ontwerp voor „Utopia" voleind. Hij heeft ook een verhandeling geschreven over de toekomst van Europa onder de titel „Ausblick in Zukunft". Hierin heeft hij de overtuiging neergelegd dat er een botsing zal komen tussen Oost en West en dat Frankrijk, Nederland en België daarbij geroepen zullen zijn de rol van redders van het avondland te spelen.

Thans heeft Seyss een geschrift in bewerking getiteld „Bemerkungen über den Nurnberger Prozess", waarin hij de grondslagen van het proces aanvalt, critiek oefent op de bewijsvoering en de mening uitspreekt dat de uitslag van dit proces niet van belang is, omdat de revisie ervan reeds zou zijn begonnen. Hij heeft in dit werk o.a. geschreven dat Nederland eens een andere gedachte over hem zal hebben dan thans.

De rechters te Neurenberg zijn hard aan het werk om de vonnissen op tijd gereed te hebben. Het hof heeft een verzoek van den gevangenis-geestelijke ingewilligd en toegestaan, dat de verdachten hun naaste familie mogen ontvangen. Tot nu toe zijn alleen de vrouw van Goering en de vrouw van Von Ribbentrop verschenen. Een dochter van Von Papen wordt binnen enkele dagen verwacht.

Sociale Beweging

In de afgelopen week zagen we, hoe de aartsbisschop van Santo Domingo, de primaat van West Indië aandacht vroeg voor de katholieke sociale week van Februari 1947. Het onderwerp van deze katholieke sociale week, uitgeschreven speciaal voor het Caraïbische gebied, is „eigendom". We hopen, dat ook Curaçao een afvaardiging zal zenden, gelijk we ook door de voorzitter de heer J. Kroon en de heer Dr. Hartog vertegenwoordigd waren op de conferentie van Havanna Januari jl.

Er verscheen een tijdschrift speciaal gewijd aan de sociale beweging in Midden en Zuid-Amerika, de titel is „Inter American Social Action Bulletin", de redacteur is de heer Pattee.

Het tijdschrift geeft berichten over Pater Sullivan Jamaica en father Bogarin van Paraguay, die in de loop van dit jaar Curaçao bezochten.

Het was een week van conferenties met bootwerkers en chauffeurs. Binnenkort bestaat de bond 25 jaar, het zal goed zijn, dan eens te laten zien hoe de bond die jaren werkte.

In de „Democraat" verscheen nog een stuk over San Telmo, gewoon belachelijk.

Enkele jaren geleden stelden we een actie in, om voor de bakkers de Zondag vrij te krijgen, we richten een brief tot de bakkers en de antwoorden werden in de „La Union" afgedrukt, we zijn blij, dat nu een voorstel bij de Staten is ingediend, waarbij de regeling een wettelijke basis krijgt. Het is een nieuw succes.

Mede in verband met dit gelukkige verschijnen van een nieuw ontwerp tot bescherming van de Zondag willen we wijzen op de verschillende artikelen in de „La Union", waarin om een verbod werd gevraagd tot het uitvoeren van bouwwerken op Zondag.

Er zijn nog werklozen genoeg op de wereld, als men zou menen te weinig arbeiders te hebben.

C.R.K.V.

SURINAME

STAKINGEN IN BAUXIET-INDUSTRIE.

Het personeel van de Surinaamse „Shipping-Service Limited" (?) besloot Zaterdag om Maandag deel te nemen aan de staking die de arbeiders van de Surinaamse Bauxiet Maatschappij hebben uitgeroepen. Men verwacht dat deze staking ook zal overslaan naar Moengo, zodat de werkzaamheden van de Aluminium Company in Suriname volkomen stil gelegd zullen worden (Paramaribo, Aneta, 28.9).

BESTUUR P.S.V.

Op de eerste leden-vergadering gehouden van de Progressieve Surinaamse Volkspartij werd het volgende bestuur gekozen: Tot Voorzitter Pater J. Weidmann C.ss.R. en tot Bestuursleden: L. Bénénos, J. Emanuels, C. Geara, L. Karg, J. Oedayrajsingh Varma, C. Ooft, A. Sang-Ajang, J. Schmeltz.

Missie Nieuws

ZILVEREN JUBILEUM LIGA EUCARISTICA.

Ter gelegenheid van het zilveren jubileum van de Liga Eucaristica (Parochie Pietermaai) in de loop van de maand October heeft Pastoor Clement van der Looy O.P. een uitgebreid programma samengesteld. Hedenmorgen werd het programma geopend met het Veni Creator. Elke avond zal er lof zijn met gezangen en zal het rozenhoedje gebeden worden ter ere van de H. Maagd.

Op 3 October, feestdag van de H. Teresia, zal Pater Leo van Dijk O.P. preken bij de opening van het veertig uren gebed.

Vrijdag 4 October a.s. is er om 6.30 uur een plechtige H. Mis en des avonds een plechtig lof met preek van Pastoor Antoon B. Schipper O.P.

Zaterdagmorgen, eveneens om 6.30 uur, is er een plechtige H. Mis.

Zondag 6 October generale H. Communie van de gehele parochie.

Tijdens het veertig uren gebed zullen de verschillende wijken van de parochie elkaar om beurten afwisselen in de wacht bij het H. Sacrament.

Spoedig zal nog een speciaal programma verschijnen voor de viering van het zilveren jubileum van de Liga Eucaristica, welke viering besloten zal worden op het feest van Christus Koning op Zondag 27 October.

ZWAARTEPUNT VERPLAATST.

Het kopereiland Cyprus, in 1878 door het beleid van Disraeli bij het Britse Imperium gevoegd, zal allerwaarschijnlijkst de plaats van Malta gaan innemen als Engelands voornaamste basis in de Middellandse Zee. Malta is voor drie kwart verwoest; het volledig herstel zou ongeveer 25 millioen pond sterling eisen.

Bovendien ligt het, dicht bij het continent, te gemakkelijk in het bereik van jachtvliegtuigen. En tenslotte: het zwaartepunt van de Middellandse Zee heeft zich verplaatst. Engeland gevoelt zich sterk genoeg in het Westelijke en centrale gedeelte der oude wereldzee, om een bolwerk als Malta is geweest daar te kunnen missen; maar Cyprus is in betekenis gestegen, daar het de toegangswegen tot het kanaal van Suez beheerst, hetgeen van biezonder belang is, nu Engeland zijn troepen uit Egypte gaat terugtrekken. Bovendien beheerst Cyprus de gewichtige verbindingswegen langs de kust van de Libanon en van Palestina. (Linie)

DE NIEUWE PSALMWENTELING.

P. Dr. C. Huigens OFM deelt in het Juni/Juli-nr. van het St. Gregoriusblad mede, dat de nieuwe Latijnse psalmvertaling wel zal overgenomen worden door het brevier, maar ziet, zoals algemeen werd bevreesd, voor de antifonen van het Officie en van de psalmverzen in het graduale.

centrum te zijn voor de oefening der economische en sociale wetenschappen, tegelijkertijd een instituut tot persoonlijke en wetenschappelijke vorming van zelfstandige wetenschappelijke werkers en gevend de theoretische basis, vooral in de huidige tijd zo nodig voor hen die leidende posities bekleden op het grote terrein, dat economisch en sociaal van aard is. (Msb.).

MANUSCRIPTEN VAN DE SAINT EXUPERY.

Dezer dagen werd in het bijzijn van een notaris een koffer geopend, die de Franse pilootschrijver Antoine de Saint-Exupéry in 1944 in Algiers aan een vriend in bewaring had gegeven, toen hij voor zijn laatste vlucht startte. Door het Ministerie van Luchtvaart werd op de bagage beslag gelegd toen de eigenaar als vermist werd opgegeven.

Een groot aantal brieven en vier onvoltooide manuscripten kwamen te voorschijn: Esquisse d'un monde personnel, La conversion du monde, Les Phénomènes spirituels en L'esprit de la Terre. De uitgeverij Gallimard zal zich met de publicatie van deze boeken belasten (voor zover zij daarvoor in aanmerking komen — wat door de auteurs Jean Paulhan en Denis de Rougemont zal worden uitgemaakt).

Onlangs heeft ook Mevrouw de Saint-Exupéry in de Verenigde Staten waar ze gedurende de oorlog verbleef, een boek uitgegeven: Oppède. Toen zij twee jaar geleden enkele hoofdstukken naar haar man stuurde, kreeg ze uit Algiers het telegrafische antwoord:

mooiste voorwoord van de wereld schrijven."

„Enthousiaste gelukwensen met je boek. Stop. Zal voor jou het

„GOD SAVE THE KING".

Tweehonderd jaar geleden werd na afloop van een voorstelling in Drury Lane Theatre Royal het „God Save the King" gezongen, waarbij de aanwezigen gingen staan.

Sindsdien is dit traditie. Het duurde echter ruim een halve eeuw voor het als nationaal volkslied werd beschouwd.

Ter gelegenheid van dit jubileum is in de Engelse pers de laatste tijd herhaaldelijk over de geschiedenis en de betekenis van het lied geschreven.

In een brief aan de redactie van de Sunday Times verklaarde een redactrice van de Encyclopedie Britannica (een uitgave die in Engeland groot gezag heeft), dat uit onderzoekingen is gebleken, dat het „God Save the King" nooit door de Britse regering noch door de Kroon officieel tot nationaal volkslied is verklaard.

DANKBETUIGING

Langs dezen weg betuigen wij, onzen hartgrondigen dank voor de vele blijken van medeleven en sympathie ondervonden bij het plotseling overlijden, van onze innig geliefde moeder behuwdmoeder, zuster, tante, en nicht.

Mevrouw de Wed.

Apolonia Isabel de Windt Vos

Bezoeken van rouwbeklag kunnen niet worden afgewacht.
Namens de familie

ISAAC J. DE WINDT.

Curacao den 28n. September 1946

...... ABRACADABRA. ......

Men heeft natuurlijk allen wel eens horen zeggen: „Dat is abracadabra voor mij". Daar werd dan mee bedoeld, dat iets onbegrijpelijk was. „Daar kan ik niet bij", zou dan ook gezegd kunnen worden. Abracadabra nu is een heel oude toverformule. In het jaar 200 al hoorde men die formule noemen. Omstreeks die tijd droeg men die formule zoals hieronder aangegeven, op een stuk perkament geschreven aan een vlasdraad om de hals.

ABRACADABRA
ABRACADABR
ABRACADAB
ABRACADA
ABRACAD
ABRACA
ABRAC
ABRA
ABR
AB
A

De Grieken kenden aan het woord Abraxas, waarop Abracadabra wel een beetje lijkt, een magische kracht toe. Ook zij schreven dit wonderwoord op toverpapyri. Alchemisten (tovenaars, die goud probeerden te maken) hielden later het geheimzinnig woord in ere.

Kerkgeschiedenis van Curacao 5

De Paters Franciscanen

1776 — 1820

door

PATER W. BRADA O.P.

Dat de gezondheidstoestand in die dagen alles behalve was, blijkt uit het feit, dat de melaatsheid steeds toenam, zodat men na een oproep van den directeur gouverneur besloot tot de oprichting van een apart verblijf voor die mensen op het Rif. De zieken betrokken dit gebouwtje, dat op het Rif lag in het jaar 1789.

Een ander bewijs, dat de gezondheidstoestand verbetering behoefde valt af te leiden uit het feit, dat de Engelse gouverneur de protestanten in het jaar 1808 permissie gaf om een nieuw kerkhof aan te leggen buiten de stad, met het inzicht om het algemeen voor besmettelijke ziekte te bewaren, de gezondheid en verkwikking der inwoners te onderhouden of te doen aangroeien." De publicatie van een zekere C. Doerffel. „De meest heersende ziekten op Curaçao", kennen we niet, jammer genoeg.

Het kerkbestuurslid Senior bood zijn ontslag aan bij den Gouverneur. Nieuwe prettige tijd voor Pater Schinck. De partijen blijven verdeeld; er gaat nog een request naar den gouverneur, waarin de Pastoor Brouwers zeer geprezen wordt; hij is de man, die éénheid bracht in de gemeente, doch nu zijn er weer van die mensen, die niet eens kunnen schrijven, die moeilijkheden trachten te maken. Het schijnt niet meer mogelijk te zijn geweest om tot een eenheid te geraken. De pastoor achtte het maar beter om te vertrekken. Hoe hier over te oordelen? Een man als Mgr. Niewindt, die dichter bij dit alles staat, heeft duidelijk latenuitkomen, dat het de stijfhoofdigheid van het kerkbestuur was, dat de pastoor dwong te vertrekken.

Dat het jammer was, moge blijken uit het feit dat Pastoor Brouwers, vertrokken naar Amerika, daar de grondlegger werd van het bisdom Pittsburg. Hij stichtte te Sportmans Hall een kerk. Een werkkracht dus vertrok.

Het zal niet zo maar zonder permissie van kerkelijke autoriteiten geweest zijn. Immers we zien, dat Pater Brouwers onmiddelijk een opvolger krijgt. Hij schijnt zelf de komst van die opvolger Pater Pirovano, te hebben afgewacht. De vertrekdatum is niet geheel zeker; het kan zijn 17 April 1787 dan komt althans zijn naam voor het laatst voor in het doopboek.

Hij zal werkelijk het stof van zijn schoenen geschud hebben.

Wie nu, na zoveel tijd die requesten leest, kan niet ontkomen aan het ontstellend gebrek aan eerbied voor den priester bij de mensen van die dagen. Die mijnheer Senior zegt heel dapper, dat hij in de vergadering gezegd heeft. „Een regenbak: voor mijn part", doch in zijn request aan den gouverneur bekladt hij den pastoor als veeleisend, evenzo doet een andere groep.

Het is alles erg sympathiek en we beklagen die pater Schinck, die dat alles om zich heen zag. Het was maar goed dat hij een heilige was, anders was ook hij misschien nog op de boot gestapt.

De nieuwe pater die kwam heette Pirovano was geboren in de Mariaplaats Kevelaar op 8 Mei 1750, was ingetreden in het klooster van Boetendaal en doopt voor het eerst op Curaçao in het jaar 1787.

De arme man Ten Ooever kwam weer in conflict met het gouvernement en viel in handen van den advocaat Jean Portal Amalry, die later door de commissarissen van de stadhouder van Holland de balie ontzegd werd (1789).

Over pater Brouwers weten we nog dat hij de eerste priester was, die over de Allaganische bergen het geloof kwam preken, hij heeft er hard gewerkt en stierf van uitputting op 29 Oct. 1790. Zijn lichaam werd in het jaar 1904 plechtig bijgezet in de abdij van paters Benediktijnen. Zo rust een pastoor van St. Anna in de crypte van een Amerikaanse benedictijner abdij. Hij had naar Amerika wat kapitaal meegenomen, misschien had zijn vriend Brion dat meegegeven, van de kerkmeesters heeft hij zeker geen reispenning gehad.

Er ging nog iemand, de fiscaal van Teylingen, de man, die den pastoor zoveel zorg gegeven had. Op verzoek van een aantal burgers zich noemende de „volkstem", werd hij ontslagen. Kunnen we hierin een reactie zien van het volk tegen die behandeling van de geestelijken, een principieel verzet? De fiscaal wordt in 1789 herbenoemd doch daarna volgt toch definitief ontslag. Hoe is het gevoelen geweest van de niet vrijen? Zij ook zullen gehoord hebben van die behandeling en zullen vernomen hebben dat het hun niet meer mogelijk zou zijn te trouwen. Dit moet reactie verwekt hebben. Als ze aanstonds in 1795 opstaan, dan kunnen ze ook aan deze behandeling gedacht hebben. Pater Schinck wordt nu praefect Schinck met de volmacht om het H. Vormsel toe te dienen.

Op de 12e Mei 1787 volgde hij Pastoor Brouwers op. Zijn faculteiten zijn van 19 Juli 1787. Dat Rome hem tot praefect aanstelde is een feit, dat ons duidelijk aanwijst, dat het verzoek om hem over te plaatsen van Pastoor Brouwers niet een klacht inhield, anders zou men hem toch niet die waardigheid verleend hebben.

Praefect Schinck kon zijn kerkje eens gaan verfraaien, want 21 Februari 1788 komt er voor hem een mahoniehouten tabernakel met zilveren kelk erop als versiering, met dito zilveren stralen, en nog 3 koperen kronen (In een rooibrief van 19 Augustus 1791 wordt dit bezit omschreven). En 17 Mei 1788 was hij begonnen een nieuw kasboek aan te leggen. Misschien mag men hieruit besluiten, dat hij een secuur man was.

Florissant was de toestand allesbehalve, we lezen in de notulen van de raad van Curaçao, dat hij vrijstelling vroeg van het zgn. familiegeld. Pastoor Schinck zegt daar, dat zijn inkomen erg sober is en hij er geen slaven opnahoudt. We zouden graag hebben geweten of hij dit laatste uit principe deed, want we zullen hem nog verder als vriend van het volk leren kennen. Hier de text van de notulen: „Notulen van de Raad: Mercurri 27 Januari 1790. Om te doleren gecompareert de Roomse priester J. Schenk solliciteert bevrijd te moogen sijn van familiegeld, omdat nooit betaald te hebben en sijn inkomen sober te sijn, heeft geen slaaven. Den Raad declareert den priester vrij van familiegeld."

Bekendmaking.

De Deviezencommissie brengt onder de aandacht van HH importeurs dat door haar onder geen omstandigheid een inklaringsvergunning voor uit het buitenland aangevoerde goederen zal worden verleend, wanneer niet van te voren een importvergunning verkregen werd.

Namens de Commissie,

H. L. BRAAM

Participacion

Comision di divisa ta pone na conocementu di importadornan, cu bou di ningun circumstancia e ta duna permit pa haci inklaring di articulonan importa for di exterior, ora cu di antemano un permit di importación no a worde duna.

Na nomber di Comision

H. L. BRAAM.

CURAÇAO

MGR. VERRIET BEZOEKT TILBURG.

Naar wij vernemen heeft de Apostolische Vicarius Mgr. Petrus I. Verriet O.P., een bezoek gebracht aan Tilburg, waar hij in het hoofdklooster der Eerwaarde Fraters ontvangen werd.

PERUAANS AMBASSADEUR OP BEZOEK.

Vrijdag jl. arriveerde van Sto. Domingo de Peruaanse Ambassadeur Luis Cuneo Harrison voor een kort verblijf. Morgen vertrekt de Ambassadeur alweer na o.a. besprekingen gevoerd te hebben met den Peruaansen Consul ter stede den heer Elias Curiel. De Ambassadeur houdt verblijf in het Hotel Americano, waarvan ter gelegenheid de Peruaanse vlag wappert.

VERKADE'S BESCUITS ZIJN ER WEER!

Verkade-Biscuits zijn thans weer in de vanouds bekende verpakking met de Volendammer jongetjes op de markt verschenen. Slechts naar Curaçao en Aruba werd tot dusverre de export hervat: De Verkade's Fabrieken te Zaandam hebben gemeend, den Nederlandsen overzeesen gebiedsdelen de voorrang te moeten geven.

Van Verkade's verschillende producten (biscuits en chocolade, koek, beschuit en waxinelichten) konden tot nu toe alleen de beide eerstgenoemde in bescheiden mate geëxporteerd worden. De vijf Verkade's fabrieken, zowel in Zaandam als die in 's-Hertogenbosch, die zo goed als onbeschadigd uit de oorlog te voorschijn kwamen, zijn thans weer volop aan het werk. Geleidelijk aan zal Verkade dus de overzeese markten ook van de andere genoemde artikelen kunnen voorzien.

In biscuits fabriceerden Verkade vóór de oorlog niet minder dan ruim 80 verschillende soorten. In October 1945, toen de fabriek weer op gang kwam, moest Verkade zich aanvankelijk tot een vijftal soorten bepalen. Momenteel vervaardigt de Verkade's Fabriek reeds weder 12 soorten en men hoopt dat aantal in de loop der jaren weer op het vóóroorlogse peil te brengen.

Door bemiddeling van den Heer Frans Vreugdenhil, die zich steeds voor de Nederlandse industrie heeft geïnteresseerd, mocht onze redactie een blikje gesorteerde Verkade-biscuits ontvangen.

Wij kunnen getuigen, dat de biscuits ons die nu al enkele jale jaren hebben moeten kauwen op Noordamerikaanse hondenkaakjes in de vorm van wat dan eufemistisch koekjes genoemd wordt, zeer in de smaak vielen. Hier waren weer de echte kaakjes en koekjes. In de oude echte verpakking. Het doet ons pijn, dat de geleide economie al deze heerlijkheden naar de West stuurt vóór de mensen in Nederland ervan kunnen genieten. Maar wij zullen wat blikjes terugsturen; dat zijn we al gewend. Zo leiden wij de economie.

Den heer Vreugenhil zeggen wij biezondere dank voor de bemiddeling om ons Verkade's koekjes te bezorgen. Hij heeft ons terstond tot vaste klant gemaakt.

DE „THEREMIN" EN PROF. CHARLES.

Anthony Don verzocht ons opneming van het volgende:

Morgenavond zal Curaçao dus voor de eerste keer het geluid te horen krijgen van dit mysterieuze muziekinstrument, de „Theremin", genaamd naar zijn uitvinder Prof. Leon Theremin. Reeds veel is er, — ook de laatste tijd op Curaçao —, over dit merkwaardige instrument geschreven. Het is echter in het biezonder om al dien nieuwsgierigen te voldoen, die mij dagelijks naar de „Theremin" vragen, dat ik gaarne nog enkele woorden ter inleiding van Prof. Charles' avond schrijf.

Men vraagt van alles. Hoe ziet dat instrument eruit? Hoe klinkt het? Klinkt het als een orgel? Als een blaasinstrument? Kan men er alles op spelen? En zelfs vroeg mij iemand of je er ook kon spelen als je geen muziek kent... En of die Prof. Charles dan eigenlijk een musicus is.

Hoe het instrument er uit ziet, ja eigenlijk zou het enige juiste antwoord op deze, zowel als op alle volgende vragen zijn: „Korn morgenavond naar het Roxy-theater en kijk en luister zelf". Vaak zeg ik dat ook, en vaak voeg ik er nog aan toe: „Je geeft zo vaak geld uit voor een slechte, teleurstellende film, waarom zou je het er nu niet eens op wagen het ook te doen voor een uitvinding, die over de hele wereld verbazing heeft gewekt. Doch laten we nogeens de Theremin beschrijven, hoewel je toch niets aan een eenvoudige beschrijving hebt. Het is een keurige glazen kast met een in goud gepakt instrumentarium erin, en ongeveer zo groot als een behoorlijk radio-ontvangtoestel. Links is er een gebogen, horizontale antenne aan bevestigd en rechts staat er een verticale antenne op.

Door twee hoog frequente systemen wordt nu de muziekmogelijkheid geschapen, waarbij gebruik gemaakt wordt van oscillerende radiobuizen (z.g. therminische buizen). Het ene systeem brengt een constante frequentie door de handbewegingen van voort, terwijl het andere systeem door de handbewegingen van den speler, dus morgenavond van Prof. Charles, wordt gevarieerd. Merkwaardigerwijze liggen de frequenties van beide systemen op zichzelf, boven de waarneembaarheid van het menselijk oor, doch de trillingen die door de handbewegingen ontstaan, hebben de frequentie van het verschil. Dit phenomeen heterodynische frequentie genaamd, op hoorbare hoogte, wordt nu versterkt en kan per luidspreker worden uitgezonden.

Brengt de speler zijn rechterhand dichterbij de antenne, dan gaat de toon naar boven, trekt hij zijn hand terug, dan wordt de toon lager. En het wonderbaarlijke van dit instrument is, dat deze toon alnaargelang het inschakelen van meer of minder „boventonen" (naar de theorie van Helmholtz) kan klinken als een toon voortgebracht door de menselijke stem, of door een viool, een cello, een fluit, saxophoon, zoals men maar wil. Hierbij speelt ook de linkerhand des thereministen een belangrijke rol, daar deze het klankkarakter docr bewegingen nabij de linker, horizontale antenne verandert.

Prof. Theremin, die in 1896 te St. Petersburg werd geboren, studeerde muziek en cello aan het Muziekinstituut in zijn geboortestad. Ook liet hij zich inschrijven aan de Universiteit te Leningrad, zoals St. Petersburg intussen was herdoopt, en werd weldra benoemd tot directeur van het Laboratorium voor electrische trillingen aan het Leningradse Natuurkundig-technisch Instituut. Hier ontwikkelde en demonstreerde hij zijn instrument ook en nadat hij het eerst in de gehele Sovjet-Unie had vertoond, liet hij het van 1928 af door Professor Charles over de gehele wereld vertonen. Morgenavond is Curaçao aan de beurt.

Natuurlijk moet men musicus zijn om dit instrument te bespelen. Bestaan er, behalve de wiriwiri en enige andere rammelinstrumenten, muziekinstrumenten, die men kan bespelen zonder musicus te zijn? Men moet dit instrument vooral niet verwarren met een radiotoestel of met een gramofoon. Deze beide laatste zijn weliswaar instrumenten, die muziek kunnen voortbrengen, maar het zijn daarom net zo min muziekinstrumenten als dat een melkblikje een koe is, ook al kun je gecondenseerde melk uit dat blikje laten lopen.

De invloed van dit merkwaardige instrument op de muziek is reeds groot geweest. Tengevolge van de grote verscheidenheid aan klanken, die het kan voortbrengen, hebben verscheidene ponisten er reeds speciaal muziek voor geschreven. Zo schreef de bekende Russisch-Amerikaan-componisten er reeds speciaal er reeds in 1929 een Suite voor: „First Airphonic Suite". Anderen volgden weldra en in de begeleidings muziek voor de toonfilm neemt de theremin een steeds belangrijker wordende plaats in het orkest in.

Mij persoonlijk is het een grote eer Prof. Charles en zijn theremin bij het Curaçaose publiek in te leiden en hem aan de vleugel te accompagneren. Dat niemand verzuimde deze unieke gelegenheid dit zo midden in de internationale belangstelling staande instrument te horen, bij te wonen.

„KID CHICAGO" GEVAT.

De Directeur van het Noordamerikaanse Federale Bureau van Onderzoek, J. Edgar Hoover. heeft in Washington bekend gemaakt, dat Antonio Navarro Fernandez, alias Kid Chicago, bij zijn aankomst te Miami is gearresteerd. Zoals wij Zaterdag mededeelden was Fernandez door de plaatselijke autoriteiten uitgezet.

Hoover beschreef Fernandez als een beruchte internationale oplichter, die gezocht werd in verband met een verduistering van 125.000 dollar.

Fernandez werd ingerekend door agenten van de FBI op het moment, dat hij uit het vliegtuig van Curaçao stapte. Woensdag werd te New York een aanklacht ingediend, waarin Fernandez beschuldigd wordt van schending van de nationale eigendomswet.

CONSUL FRANKLIN TERUG.

De Noordamerikaanse Consul, de heer Lynn W. Franklin, arriveerde Zaterdag per vliegtuig op Hato waar hij namens den Gouverneur verwelkomd werd door Kapitein Adjudant Emile C.J.M. van de Laarschot.

BOTICA CENTRAL 50 JAAR.

Morgen zal de Botica Central vijftig jaar bestaan. Deze bekende apotheek, gelegen in de Breedestraat Otrabanda, werd gesticht door den heer Roberto S. S. de Lannoy zaliger. die zich hier als apotheker bekwaamde.

Tot zijn dood op 9 Juli 1940 heeft de heer De Lannoy de zaak gedreven op een voortreffelijke wijze, zodat de Botica Central een grote betrouwbaarheid verwierf.

Mejuffrouw Margarita de Lannoy, dochter van den grondlegger, voerde daarna de administratie, doch sinds Januari van dit jaar berust de leiding in handen van den heer Luis de Lannoy, die tijdens de oorlog in het moederland had vertoefd. Zoals men ziet worden op het ogenblik grondige vernieuwingen en verfraaiingen aangebracht in het interieur van Botica Central en zal de zaak, welke voordien reeds tot een der schoonste en meest hygiënische van Curaçao behoorde, nog meer aan aspect winnen. Twee personen, die bij dit jubileum niet vergeten mogen worden zijn de gebroeders Antoine en Johan de Windt, die respectievelijk 38 en 25 jaren aan de Botica Central verbonden zijn en bekend staan om hun ijver en dienstbetoon. Bij onze gelukwensen aan de familie De Lannoy voegen wij ook onze welgemeende felicitaties aan het adres van de gebroeders De Windt en het overige personeel van de Botica Central.

SCHEEPSBERICHTEN.

28 September 1946.

Evelyn naar Bonaire, Planter naar Maracaibo, Governor van Liverpool, Governor naar La Guaira.

29 September 1946.

Suffolk van Londen, Emma Bakke van Cristobal, Bacchus van Las Piedras, Suffolk naar Cristobal, Bacchus naar La Guaira.

30 September 1946.

Emma Bakke naar Frankrijk.

BURGERLIJKE STAND.

Bevallen op September:

17 Fecunda, Juanita Bachille echtg. v. Cleofa, T.S. d; 18 Kenepa, Amadora Ignacia echtg. v. Hoek, T. V. d; 16 Jandroep, Henriette Cleofa echtg. v. Tweeboom, S. M. z; 19 Alvares, Rodelfina Angelista echtg. v. Martha, R. A. d; Schmidt, Laurentine Winifred echtg. v. Hill, J. de C. z; Cornett, Geraldine echtg. v. Merkman, C. L. d; Berendsen, Maria Sophia echtg. v. van Duinen, J. d; 15 Martina, Antonia Catalina d; 20 Scoop, Menecia Bernardina d; Tel, Jacquelina Gerhardina echtg. v. Rampersad, P. z; 19 Hooi, Justa Vicenta echtg. v. Toppenberg, A. Z. d; 17 Winkler, Ella Maria echtg. v. Doest, W. J. Chr. z; 20 Jamanika, Antonilia Briginia echtg. v. Koprá, W. z; 21 van der Laan, Maria Jacoba echtg. v. Beaujon, C. H. z; 18 de Jong, Teuna echtg. v. van der Broek, A. J. d; 22 van Roosje, Maria Ursulina echtg. v. Doran, M. J. F. z; Ryan, Mary Matilda echtg. v. Reymound, L. d; 17 Medina, Rosa Elina echtg. v. Pichardo, M. E. d; 23 Brandao, Maria Eugenia z; 17 Heyliger, Josefa Leonora echtg. v. Claxton, N. d; 19 Pinedo, Christina Francisca echtg. v. Lak, A. B. d; 24 Nicatia, Gloria Luisa echtg. v. Petronilia, F. L. d; 23 Sears, Idalia echtg. v. Adams, D. J. z; 20 van Ommeren, Betsy Jacqueline echtg. v. Dunker, E. P. z; 23 Shiem-Kie-San, Esseline Heloise echtg. v. Rigot, P. z; 24 Glydesdale, Wilhelmina Izabela Matilda echtg. v. Wijngaarde, S. O. d; 23 Espulien, Ambrosita Eufemia d; 20 Römmer, Silvia Norida d; 24 Navarro, Juliana Catalina echtg. v. Troncon, J. F. d; 25 Marcus, Beatriz Felecita echtg. v. Mambre, N. A. d.

Ondertrouwd op September:

19 Overduin, Frans en Noordenhout, Anna; Benoit, Jerome en Alexis, Stephanie Felix; Mootoo, Charles Eugein en Sibbily, Maria Louise Albertha; 26 Rosaria, Hilberto Francisco en Manuel, Isabel Reina; Kwidama, José Willem en Eisden, Brigida Ignacia; Nicatia, Benigno Arestito en Ys, Anastacia Vera Maria; 26 Symor, Lutwick Daniel en Francisca, Carmen Helena.

Getrouwd op September:

23 Blanken, Robert Sozonto en Franka, Hilaria Zerlina; 25 Angelentina, Carlos Celestino Cesar en Malacia, Beatrice Agripina; Lesire, Juan Antonio en de Palm, Herma Secundina; Leswijk, Martinus Timotheus en Lewis, Alice Irene; Wyatte, Juan en Hazel, Lucia Isabel; Olivacce, Felix en Levon, Veira Elaine; Capriles, Pascual Jesus en Ramirez, Paula Alicia; de Gast, Jacobus Jan Leendert Frans en Hoogenbergen, Aura Antonia; 26 Benita, Eusebio Romano en Steba, Leonita Elisa.

Overleden op:

Aug. 26 Metz, Hendrik 24 j.; Sept. 18 Godfried, Elsio Francisco 1 dag; Martilla, Theobald echtg. v. Evers, J. 71 j.; 19 Bares, Rofina Martina wed. v. Winklaar, Th. 88 j.; 4 Governeur, Pedro Lourens 43 j.; 22 Francisca, Engracia Maria 22 j.; Cruz, Rosa Amalia 51 j.; 23 Henriquez, Julio Domingo 31 j.; 22 Stuart, Miguel Pablo echtg. v. Bernadien, V. C. 53 j.; 24 Hieronimus, Calister Benito echtg. v. Rafaela, A. A. 48 j.; 25 Bregita, Isabel Augusta echtg. v. Bentura, A. L. 43 j.

SLEEPBOTEN OP KOMST.

Het bureau van de A.M.C. schrijft ons:

Op 26 September jl. vertrokken uit Vlaardingen de Marine-sleepboten Hr. Ms. „Margriet" en „Beatrix" met de marinebok „Valk" op weg naar de haven van Willemstad. De volgende havens zullen voor het laden van brandstoffen en verversingen aangelopen worden, nl. Falmouth, Funchal op Madeira, Porto Grande op St. Vincent (Kaap Verdische eilanden) en Bridgetown op Barbados.

Ongeveer 24 November a.s. wordt de sleep te Curaçao verwacht. Hier zal de „Valk" in het 4000-tons droogdok der C.P.I.M. worden vastgezet, waarna het convooi versterkt wordt met de hier aanwezige sleepboot „Empire Betsy".

Op een nader te bepalen datum zal het dok met de er in geplaatste hijsbok van hier via het Panamakanaal naar Balikpapan in Nederlands Oost-Indië vertrekken.

Het sleepwerk geschiedt onder technische verantwoordelijkheid van het Bureau Wijsmuller IJmuiden, dat daartoe op sleepboot een gezagvoerder 3 matrozen heeft geplaatst. Di[…] logisch daar dergelijke sleep[…] zen zeer grote ervaring vere[…]

BOODSCHAP VAN DEN H. VADER OP DE FILM

In alle bioscopen in alle lan[…] zal naar Het Nieuws meldt b[…] nenkort een film draaien, w[…] de Paus op het witte doek [...] verschijnen, om een boods[…] tot de gehele wereld te rich[…] De boodschap van den H. V[…] zal de film „Oorlog aan de O[…] log" welke thans door de zo[…] van het Italiaanse katholiek[…] centrum bijna gereed is, beslui[…]

FAROEREILANDEN ONAFHANKELIJK.

De bevolking van de Far O[…] elanden, een groep van 20 [...] landjes tussen IJsland en Sch[…] land, heeft zich uitgespro[…] voor een scheiding van Dene[…] ken, waarmee ze 566 jaar [...] bonden zijn.

Aan het gehouden referen[…] namen 11.000 personen deel. [...] een meerderheid van 150 st[…] men werd besloten zich van D[…] nemarken los te scheuren, sch[…] de Surinamer.

De Deense Minister van Bu[…] tenlandse Zaken heeft besl[…] de afscheiding te aanvaarden.

De bewoners van de eilan[…] 18.000 man, bestaan van vis[…] en schapenteelt. Door een [...] stige ligging der eilanden is [...] altijd gras op de weiden, zoda[…] schapen vrij kunnen weiden. [...] en wollen artikelen zijn voo[…] me uitvoerproducten.

GOERING WILDE ZWEMBAD IN PARTICU[…] RE TERREIN.

Middelpuntvliede[…] kracht maakte [...] ring onmogelijk.

Goerings indertijd gekoe[…] de wens, een zwembad in [...] particuliere trein te hebben, [...] naar Het Nieuws meldt bijg[…] gen tot vrijspraak van een m[…] rijder die te Osnabruck te[…] stond wegens veroorzaken [...] dodelijk letsel door nalatig[…] De ingenieurs die zich de[…] met het bestuderen van de m[…] lijkheid van uitvoering van [...] rings wens bezighielden, ha[…] namelijk geconcludeerd, dat [...] maken van een zwembad in [...] trein niet mogelijk was, doo[…] middelpuntvliedende kracht, [...] ke de wagons bij een sne[…] van meer dan 25 kilometer [...] uur in elke bocht uit de [...] bleek te lichten. De verde[…] van den melkrijder in qu[…] voerde dit voorbeeld aan ter [...] lasting van zijn cliënt. Deze [...] namelijk op zijn vrachtauto [...] aanhangwagen een grote [...] vervoerd, welke slechts voor [...] helft gevuld was. Bij het ne[…] van een bocht was de tank [...] geslagen en had de aanhang[…] gen meegesleurd, waardoor [...] ge inzittenden om het leven k[…] men. Het gerecht conclude[…] dat het ongeluk door de mid[…] puntvliedende kracht, die op [...] melk hand gewerkt, veroorz[…] was. De melkrijder werd vrijge[…] sproken.